

Oliy ta'lim muassasalari va ularning filiallari, Tibbiyot xodimlarining kasbiy malakasini rivojlantirish markazi, respublika ixtisoslashtirilgan ilmiy-amaliy tibbiyot markazlari, ilmiy-tadqiqot institutlari va klinik ordinatorlarni o'qitish vakolati berilgan xususiy klinikalar klinik ordinaturasiga kirish test sinovlarida **TERAPEVTIK STOMATOLOGIYA** fanidan foydalaniladigan test varianti tafsiloti

1. Test variantining qo'llanish maqsadi

Terapevtik stomatologiya fanidan test topshiriqlari O'zbekiston Respublikasi oliy ta'limdan keyingi Sog'liqni saqlash muassasalariga kirish test sinovlarida bakalavriyat va oliy ta'limning davlat ta'lim standartlari hamda terapevtik stomatologiya faniga oid umum ta'lim o'quv dasturlarida o'zlashtirilishi belgilangan bilim, ko'nikma, malaka talablari asosida talabalarning tayyorgarlik darajasini aniqlab berish uchun mo'ljallangan.

2. Test variantini shakllantirishda asos bo'luvchi me'yoriy hujjatlar:

- O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Tibbiyot xodimlari malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash tizimini takomillashtirish to'g'risida”gi 2009-yil 18-dekabrda VMQ-319-son qarori bilan tasdiqlangan “Tibbiyot xodimlari malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash tartibi to'g'risida Nizom”;
- O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirining “2024/2025 o'quv yilida klinik ordinatura (rezidentura)ga qabul qilish to'g'risida”gi 2024-yil 17-iyuldagi 238-son buyrug'i;
- Terapevtik stomatologiya faniga oid amaldagi davlat ta'lim standarti va o'quv dasturlari.

3. Terapevtik stomatologiya fanidan shakllantiriladigan test variantining tarkibi

Terapevtik stomatologiya fanidan mutaxassislik fani sifatida shakllantiriladigan test varianti talabalarning nazariy bilimlarni o'zlashtirish darajasi bilan birga mantiqiy fikrlashi, masala va topshiriqlarni bajara olish qobiliyati va ta'limning keyingi bosqichiga tayyorgarligini baholaydigan, fanga oid kompetensiyalarni tekshirishga yo'naltirilgan test topshiriqlaridan tarkib topadi. Test topshiriqlarining soni hamda baholash mezonlari Sog'liqni saqlash vazirligi va oliy ta'lim muassasalari tomonidan tasdiqlanadi.

4. Test topshiriqlari yordamida tekshiriladigan fan mazmuni tarkibi

Kodi	Tekshiriladigan fan mazmunining tarkibi
1.1	Terapevtik stomatologiya fan sifatida Mutaxassislikka kirish,, fanning ilmiy-tadqiqot metodlari. Terapevtik stomatologiya fanining rivojlanish tarixi. Olimlarning Terapevtik stomatologiya fani rivojiga qo'shgan hissalar.
1.2	Terapevtik stomatologiya tizimlari haqida umumiy tushuncha Terapevtik stomatologiya propedevtikasi: mutaxassislikka kirish, asbob-ashyolar, Blek bo'yicha karies kovaklari tasnifi, tish qattiq to'qimasi kariyes va nokariyes kasalliklari. Fakultet terapevtik stomatologiya: endodontik asbob-ashyolar, kariyes asoratlari, paradontologiya, Gospital terapevtik stomatologiya; og'iz bo'shlig'i shilliq pardasi kasalliklari
1.3	Og'iz bo'shlig'i organlari; tish qattiq to'qimasi, pulpa, periodont, paradont va og'iz bo'shlig'i shilliq pardasi rivojlanishi va patologiyasi. Tish qattiq to'qimasi, pulpa, periodont, paradont va og'iz bo'shlig'i shilliq pardasi anatomik-fiziologik hususiyatlari va ularning rivojlanishi buzilishida uchraydigan kasalliklar
1.4	Tish qattiq to'qimasi kariyes kasalliklari. Tish qattiq to'qimasi kariyesi. Tasnifi.. Etiologiyasi. Klinikasi, tekshirish usullari, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash va profilaktikasi
1.5	Tish qattiq to'qimasi tish chiqqunga qadar rivojlanadigan nokariyes kasalliklari. Tish qattiq to'qimasi tish chiqqunga qadar rivojlanadigan nokariyes kasalliklari. Tasnifi.. Etiologiyasi. Klinikasi, tekshirish usullari, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash va profilaktikasi
1.6	Tish qattiq to'qimasi tish chiqqandan keyin rivojlanadigan nokariyes kasalliklari. Tish qattiq to'qimasi tish chiqqandan keyin rivojlanadigan nokariyes kasalliklari. Tasnifi. Etiologiyasi. Klinikasi, tekshirish usullari, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash va profilaktikasi
1.7	Karies asoratlari. Pulpitlar. Tasnifi. O'tkir pulpitlar. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash va profilaktikasi.
1.8	Karies asoratlari. Pulpitlar. Surunkali pulpitlar. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash va profilaktikasi.
1.9	Karies asoratlari. Periodontitlar. Tasnifi. O'tkir periodontitlar. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash va profilaktikasi.
1.10	Karies asoratlari. Periodontitlar. Surunkali periodontitlar. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash va profilaktikasi.
1.11	Parodont to'qimasi kasalliklari. Parodont to'qimasi kasalliklari tasnifi. O'tkir va surunkali paradontitlar. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolashda terapevt stomatolog o'rni va profilaktikasi.
1.12	Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati kasalliklar shikastlanishi. Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati kasalliklar shikastlanishi tasnifi. Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati mexanik shikastlanishlari. Klinikasi, Tashxisi va davolash. Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati fizik shikastlanishlari. Klinikasi, Tashxisi va

	davolash. Og‘iz bo‘shlig‘I shilliq qavati Kimyoviy shikastlanishlari. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash va profilaktikasi.
1.13	Og‘iz bo‘shlig‘I shilliq qavati virusli kasalliklari. Oddiy herpes. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash va profilaktikasi. O‘rab oluvchi temiratka. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash va profilaktikasi. Oqsim. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolashda terapevt stomatolog o‘rni va profilaktikasi.
1.14	Og‘iz bo‘shlig‘I shilliq qavati bakterial infeksiyalari. Sil. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolashda terapevt stomatolog o‘rni va profilaktikasi. Zaxm. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolashda terapevt stomatolog o‘rni va profilaktikasi. Kandidoz. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolashda terapevt stomatolog o‘rni va profilaktikasi.
1.15	Og‘iz bo‘shlig‘I shilliq qavati allergik kasalliklari. Anafilaktik shok. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, va davolashda terapevt stomatolog o‘rni. Kvinkening angionevrotik shishi. Etiologiyasi, klinikasi. Dorili allergiya. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, va davolashda terapevt stomatolog o‘rni.

5. Terapevtik stomatologiya faniga oid kognitiv ko‘nikma darajasi

1	quyi kognitiv daraja	<ul style="list-style-type: none"> - Tish qattia to‘qimasi kasalliklarining rivojlanish mexanizmi, klinik belgilarini bilish; - Karies asoratlarining rivojlanish mexanizmi, klinik belgilarini bilish; - Parodont to‘qimasi kasalliklarining rivojlanish mexanizmi, klinik belgilarini bilish; - OBSHQ kasalliklarining rivojlanish mexanizmi, klinik belgilarini bilish
2	yuqori kognitiv daraja	<ul style="list-style-type: none"> - Tish qattia to‘qimasi kasalliklarini tashxislash, qiyosiy tashxislash, zamonaviy davolash usullari mohiyatini tushunish va zamonaviy davolash usullari bajarish; - Karies asoratlarini tashxislash, qiyosiy tashxislash, zamonaviy davolash usullari mohiyatini tushunish va zamonaviy davolash usullari bajarish; - Parodont to‘qimasi kasalliklarini tashxislash, qiyosiy tashxislash, zamonaviy davolash usullari mohiyatini tushunish va zamonaviy davolash usullari bajarish; - OBSHQ kasalliklarini tashxislash, qiyosiy tashxislash, zamonaviy davolash usullari mohiyatini tushunish va zamonaviy davolash usullari bajarish.

6. Terapevtik stomatologiya fanidan test topshiriqlari yordamida tekshiriladigan bilim, ko‘nikma, malaka va kompetensiyalar

Terapevtik stomatologiya faniga oid test varianti talabalarning nazariy bilimlarni o‘zlashtirish darajasini, ularning mantiqiy fikrlashini baholaydigan test topshiriqlaridan iborat. Mazkur test topshiriqlarini shakllantirishda amaldagi davlat ta’lim standartlari, terapevtik stomatologiya fani umumta’lim o‘quv dasturlarida

o‘zlashtirilishi belgilab ko‘rsatilgan bilim, ko‘nikma, malaka va kompetensiyalar asos sifatida qaraldi.

Fan	Tekshiriladigan bilim, ko‘nikma, malaka va kompetensiyalar		Kodi	
Terapevtik stomatologiya	Tish qattiq to‘qimasi kasalliklari	Dog‘ bosqichidagi kariyes. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	1.1.1	
		Yuza kariyes. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	1.1.2	
		O‘rta kariyes. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	1.1.3	
		Chuqur kariyes. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	1.1.4	
		Gipoplaziya. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	1.2.1	
		Flyuoroz. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	1.2.2	
		Ponasimon nuqson. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	1.2.3	
		Tishlarning fiziologik va patologik yemirilishi. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	1.2.4	
	Endodontiya	Pulpitlar	O‘tkir pulpitlar Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	2.1.1
			Surunkali fibroz pulpit. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	2.1.2
			Surunkali gipertrofik pulpit. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	2.1.3
		Periodontitlar	Surunkali gangrenoz pulpit. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	2.1.4.
			Surunkali fibroz periodontit. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	3.1.2
			Surunkali granulyatsion periodontit Etiologiyasi, klinikasi, tashxislah, qiyosiy tashxislash, davolash.	3.1.3
			Surunkali granulyatsiyalanuvchi periodontit Etiologiyasi klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	3.1.4

	Paradontologiya	Gingivitlar	Surunkali gingivitlar. Etiologiyasi klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	4.1.1
		Paradontitlar	O'tkir va surunkali paradontitlar. Etiologiyasi klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxislash, davolash.	5.1.1
	OBShQ kasalliklari	OBShQ kasalliklari	Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati mexanik shikastlanishlari. Klinikasi, Tashxisi va davolash.	6.1.1
			Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati fizik shikastlanishlari. Klinikasi, Tashxisi va davolash.	6.1.2
			Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati Kimyoviy shikastlanishlari. Klinikasi, Tashxisi va davolash.	6.1.3
	OBShQ kasalliklari	OBShQ kasalliklari	Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati virusli kasalliklari. Oddiy herpes. Klinikasi, Tashxisi va davolash.	7.1.1
			Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati virusli kasalliklari. O'rab oluvchi temiratka. Klinikasi, Tashxisi va davolash.	7.1.2
			Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati virusli kasalliklari. Oqsim. Klinikasi, Tashxisi va davolash.	7.1.3
		OBShQ kasalliklari	Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati bakterial kasalliklari. Sil. Klinikasi, Tashxisi va davolash.	8.1.1
			Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati bakterial kasalliklari Zaxm. Klinikasi, Tashxisi va davolash.	8.1.2
			Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati bakterial kasalliklari Kandidoz. Klinikasi, Tashxisi va davolash.	8.1.3
	OBShQ kasalliklari	OBShQ kasalliklari	Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati allergik kasalliklari Anafilaktik shok.	9.1.1.
			Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati allergik kasalliklari Kvinkening angionevrotik shishi.	9.1.2
			Og'iz bo'shlig'I shilliq qavati allergik kasalliklari Dorili allergiya.	9.1.3
	Kognitiv kompetensiya	Mantiqiy fikrlashga asoslangan masala va topshiriqlarni bajarish	Terapevtik stomatologiya kasalliklari bo'yicha mantiqiy fikrlashga asoslangan masalalar, grafik va rasmlari topshiriqlarni bajara olish.	10.1.1

7. Foydalanish uchun tavsiya etilgan adabiyotlar.

1. Bazikyan E.A. Propedevticheskaya stomatologiya: uchebnik dlya meditsinskix vuzov. M.: GEOTAR-Media, 2008. – s. 342-360.
2. Bekjanova O.E., Yusupalixodjayeva S.X., Shukurova U.A., Alimova D.M. Klinik restavratsion stomatologiya, Darslik. Toshkent. 2019 y.
3. Borovskiy Ye.V. Terapevticheskaya stomatologiya: uchebnik dlya studentov - M.: Med. inform. agentstvo, 2007. – s. 205.
4. Edwina Kidd, Ole Fejerskov. Essentiaais od dental caries. Fourth edition. Oxford University press, 2016.
5. Kamilov Kh.P., Yusupalikhodjaeva S.X., Shukurova U.A. Fakultet terapevtik stomatologiya. Darslik. – Toshkent.: «Top Imaje Media», - 2017. -753 bet.
6. Maksimovskiy Yu.M. Fantomnyy kurs terapevticheskoy stomatologii: Uchebnoe posobie. – M.: OAO «Izdatelstvo «Meditsina», 2005. - s.174.
7. Nikolaev A.I., Sepov L.M. Prakticheskaya terapevticheskaya stomatologiya: Uchebn. Posobie. – 12-ye izd., dop. i pererab. — Moskva: MEDpress-inform, 2022. – 928 s.: il.
8. Terapevticheskaya stomatologiya Uchebnik dlya studentov meditsinskix vuzov. Pod redaksiyey Ye.V.Borovskogo.- M.:”Meditsinskoe informatsionnoe agenstvo”. 2004-840 str
9. Terapevticheskaya stomatologiya. Chast 2. Bolezni parodonta-Uchebnik dlya Vuzov. Professor G.M.Barer, Izdatelstvo “GEOTAR-Media” 2008.-224 str
10. Terapevticheskaya stomatologiya – Ye.V.Borovskiy, V.S.Ivanov, Yu.M.Maksimovskiy, L.N.Maksimovskaya, Moskva, “Meditsina” 2002
11. Zabolevaniya parodonta. Danilevskiy N.F. Kiev: Zdorove, 464 s.- 2000
12. Og’iz bo’shlig’I shilliq parda kasalliklari. X.P.Komilov, M.X. Ibragimova, K.A. Taxirova, A.A. Kadirbaeva. Toshkent, “Lesson Press” 2023

*Izoh: Mazkur hujjatga aprobatsiya natijalari hamda vakolatli davlat tashkilotlarining tegishli qaror va buyruqlariga asosan qo‘shimcha va o‘zgartirishlar kiritilishi mumkin.